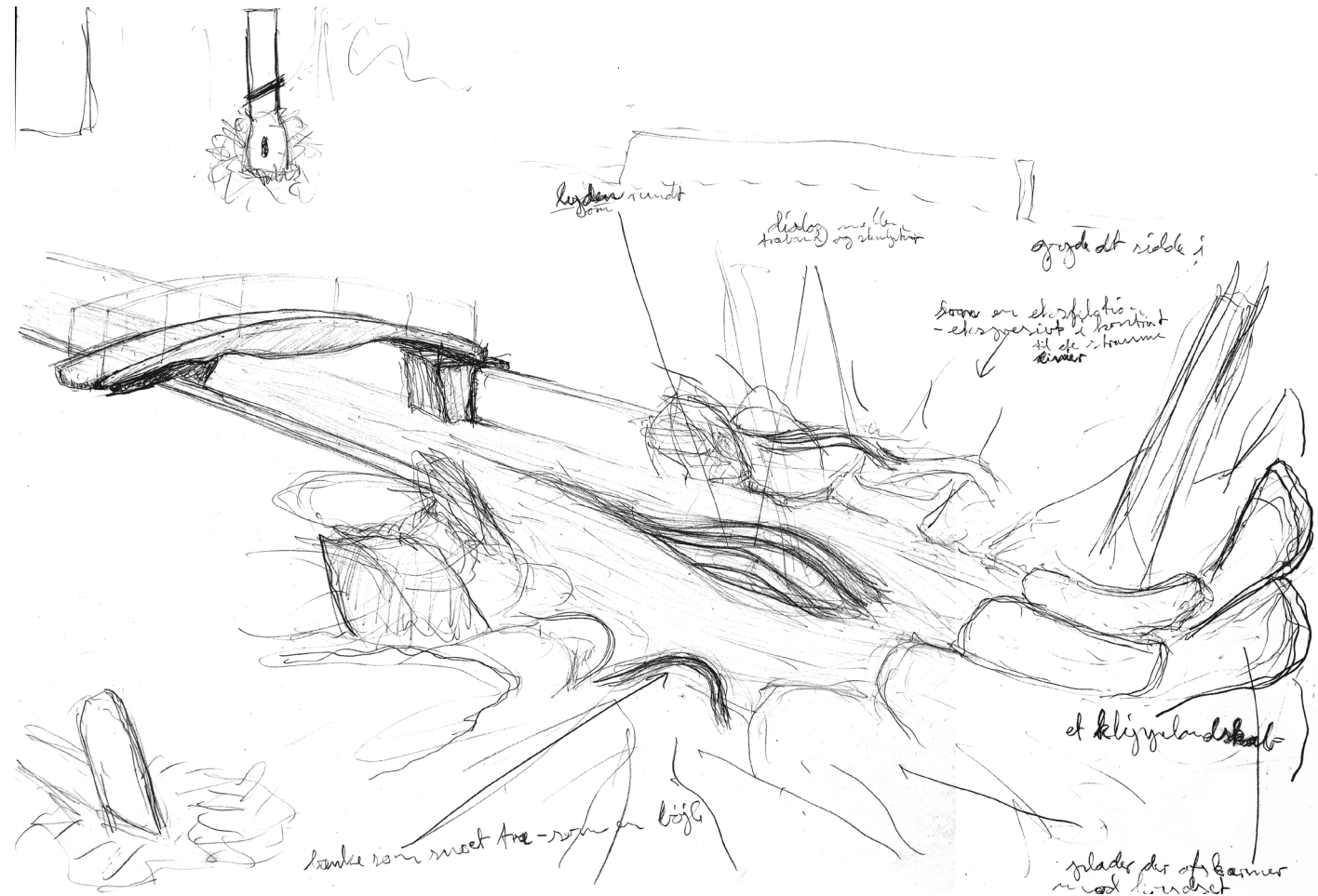

ÅBRUDDET

- ET SKULPTURELT SOCIALT RUM TIL ØSTER Å, AALBORG

Claus Ørntoft

AT BRYDE DET STRINGENTE BYRUM

Aalborg by er vokset voldsomt siden årtusindeskiftet.

Byen er transformeret fra at være præget af industrisamfundet, til at have betydning som en af Danmarks førende uddannelses- og kulturbyer idag.

Transformationen har materialiseret sig i spændende nye bystrukturer og moderne arkitektur, men også i en til tider stram og stringent bygningsmasse, der måske skaber et lidt for konformt byudtryk.

Kunst i byrummet kan skabe en udfordring til denne udvikling.

Claus Ørntofts indgriben i det stramme design af den åbne Øster Å, i form af Det Skulpturelle Rum, bestående af:

Et skiferlandskab

En skulptur

En bro

- er et spændende bud på en sådan provokation!

Projektet har været præsenteret i Aalborg Kommunes By- og Landskabsudvalg og har opnået opbakning og begejstring, som et godt eksempel på hvordan kunst kan bruges i byrummet.

Hans Henrik Henriksen

Formand for Kunstudvalget og tidligere Rådmand for By- og Landskabsforvaltningen, Aalborg Kommune

BILLEDHUGGER CLAUS ØRNTOFTS

FORSLAG TIL **ÅBRUDET, ET SKULPTURELT SOCIALT RUM** VED ØSTER Å, AALBORG.

Der er blevet bygget meget i anonym og hård beton i byen de sidste år. Jeg føler et stærkt behov for at koble natur og by sammen i et kunstværk og har udviklet en idé hvor jeg vil prøve at "sprænge en medmenneskelighed" ind i byrummet.

Det offentlige rum har brug for en spejling af vores fortællinger om i dag og om mennesket som individ.

Jeg har altid arbejdet abstrakt figurativt fordi jeg tror på den direkte fortælling. Jeg går ikke efter hovedet, jeg går efter Solar Plexus. Min ambition er at ramme beskueren før vedkommende når at få paraderne op. Jeg tror på at man i det før-sproglige punkt, træder ind i et almen-menneskelig rum, hvor vi alle som mennesker eksistensielt er i samme båd.

SKIFERLANDSKABET: Jeg har fundet et skiferbrud i Norge, hvor det er muligt at bryde meget store plader ud, og ser et stort potentiale i dem.

Jeg kan bruge Øster Å's strenge og lige linier dialektisk ved at bryde dem organisk op. Åen kommer i spil, så det er muligt at komme i kontakt med elementet og udnytte dets drama og få gjort åen nærværende, så åen bliver et "åndehul" i byen. Naturen kommer til å bryde igennem, med græs der vokser op i sprækkerne.

På vestsiden går man ned i et forrevet landskab, et slags klippelandskab i skifer. På østsiden, hvor eftermiddagssolen kan komme, vil man kunne sidde på store amfitrin, også skabt af store skiferplader,- der vil gå helt ned til åen. Skiferpladerne vil fungere som en slags lydmur, sådan at støj fra omgivelserne vil reduceres. Dermed kan det også blive et rum til koncerter etc.

Der vil være lys imellem og op ad skiferpladerne, sådan at de fremstår som kronblade om aftenen. Lyssætningen vil omforme stedet fra et skummelt hul når mørket sænker sig, til et åbent og spændende rum man har lyst til at gå ned i.

Billedligt talt har jeg lagt "dynamit" i åen og sprængt et hul midt i Aalborg, visuelt som en eksplosion, hvor de voldsomme skiferplader bryder belægningen op fra under-grunden. Da stedet ligger nede under gade niveau, vil det være noget man skal opdage. Man skal bevæge sig hen til kanten og kigge over skiferpladerne, for at se udgangs-punktet:

SKULPTUREN: Ude i vandet er der en implosion – et stort skulpturelt dyr står ind i sig selv - direkte på bunden af åen og aktivt op mod strømmen - som epicenter i den eksplosive komposition. Den står som fortælling, i sin egen mytologi og holder hele kompositionen i sin ulmende energi.

Man kan bevæge sig hele vejen rundt om skulpturen både på gadeniveau og når man går ned i "å-rummet" - som er skulpturens territorium. Skulpturen skal hugges i ét stort stykke rød granit, som en kontrast til den blågrå skifer.

BROEN: er et stykke natur; en granitplade der naturligt buer. Den vil blive indfældet i et stykke tilhugget og tilpasset granit, så den bliver en del af opbygningen og kompositionen. Glasplader på begge sider vil udgøre gelænderet, så monolitten fremstår tydeligt.

SKIFERLANDSKABET

Ekspllosion – Implosion

Det skulpturelle rum er sprængt ind i byen som en eksplosion.

Skulpturen ligger som en implosion i midten af det hele og holder hele kompositionen fast.

Det ekspressive og det impressive og synergien mellem de to størrelser.

Det impressive forstærker det ekspressive og omvendt.

Dialektisk!

Mål på hele området, fra broen til enden af pladerne: ca. 14m x ca. 34m

*Modellen er i målestok
1:25, lavet i gips*

*Detalje fra gips modellen
i målestok 1:25*

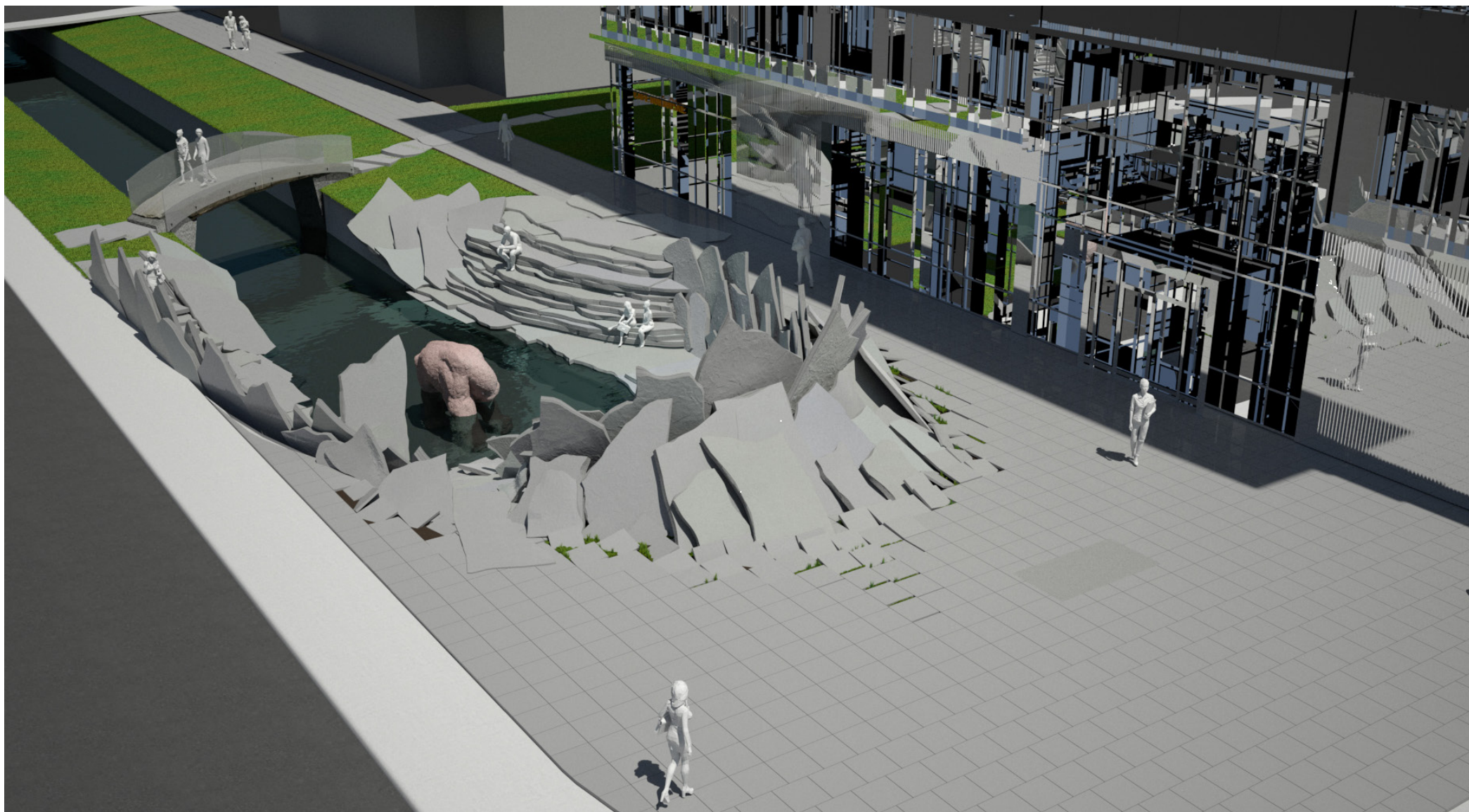

*Foto fra Dovre højjfeld i Norge,
af skiferplader der er tænkt brugt til
Det Skulpturelle Rum, ved Øster Å i Aalborg*

3-D computermodel ved Martin Byrial i samarbejde med Claus Ørntoft

3-D computermodel ved Martin Byrial i samarbejde med Claus Ørntoft

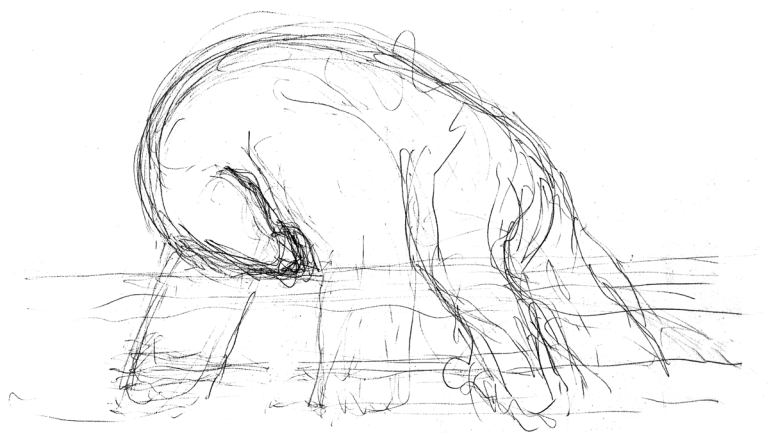
SKULPTUREN

Mål på den færdige granitskulptur:

Højde ca. 2,6m

Længde ca. 3,7m

Bredde ca. 1,5m

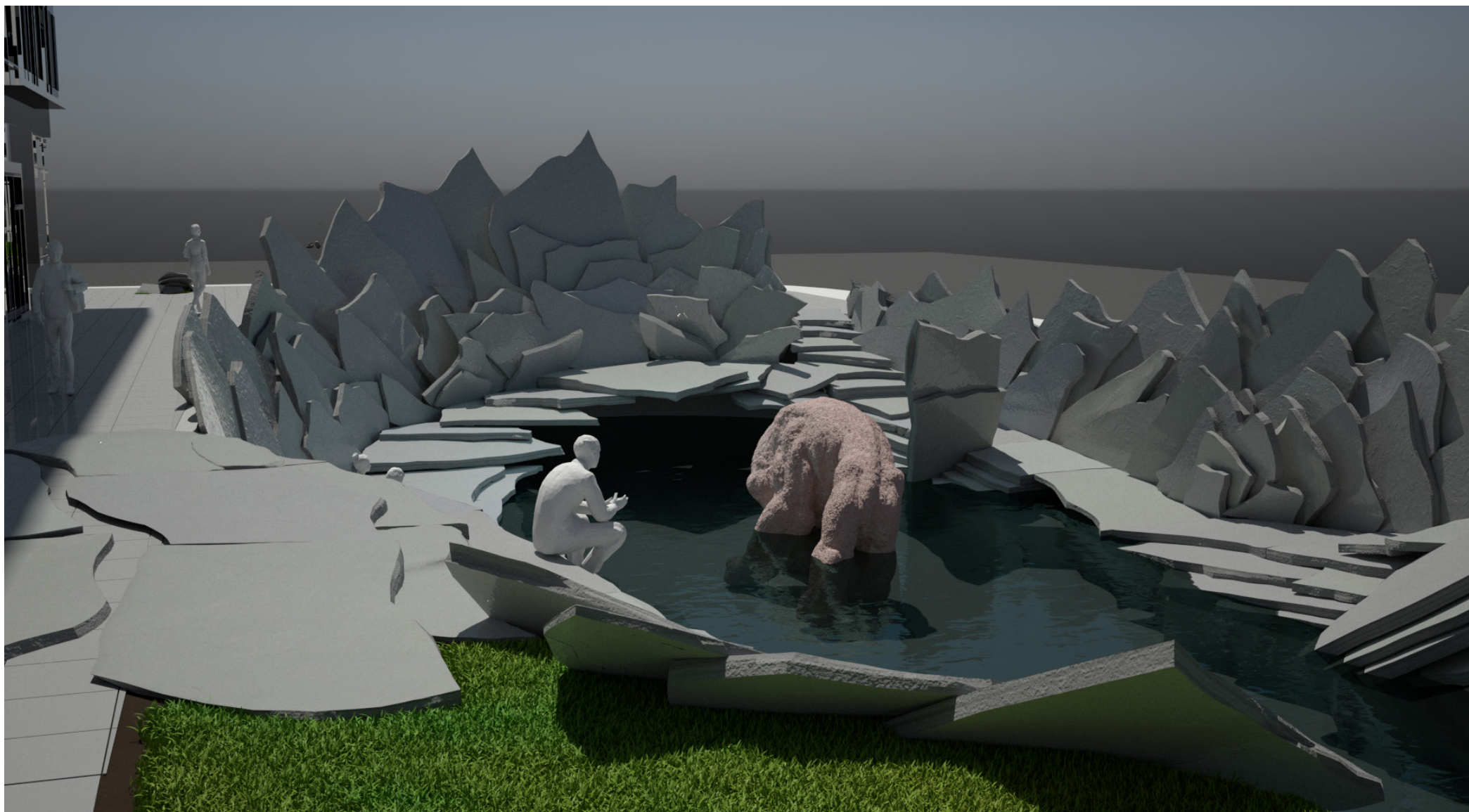
eksploration - inspiration
skulpturplader skulptur
skulptur er ligesom som heuen
i opbejlgningen med en 40

ikke en opstilling
- en virkelig

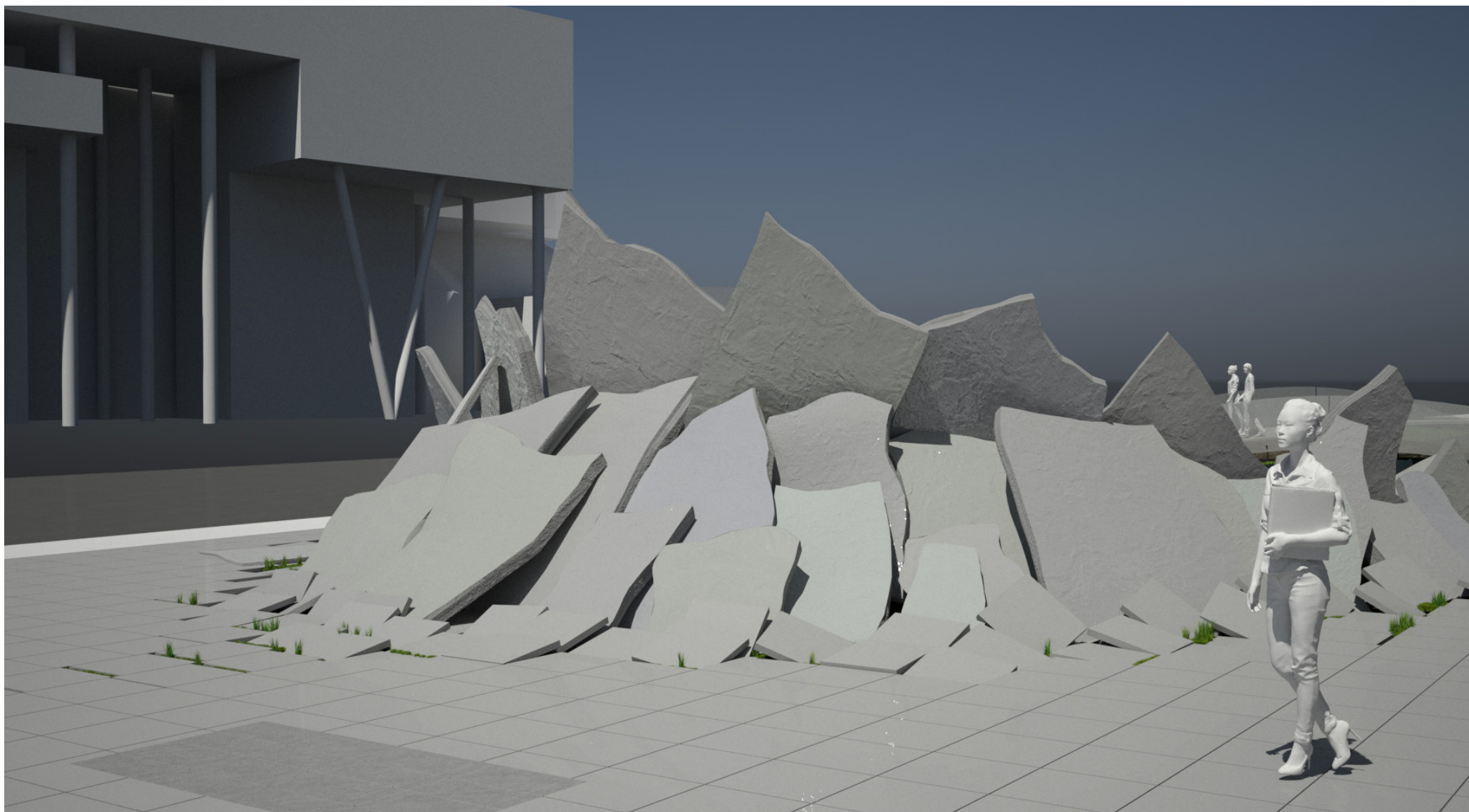
Torskovsvej -
isindt som
dit underbevidste

model i bronze af skulpturen
i målestok 1:25

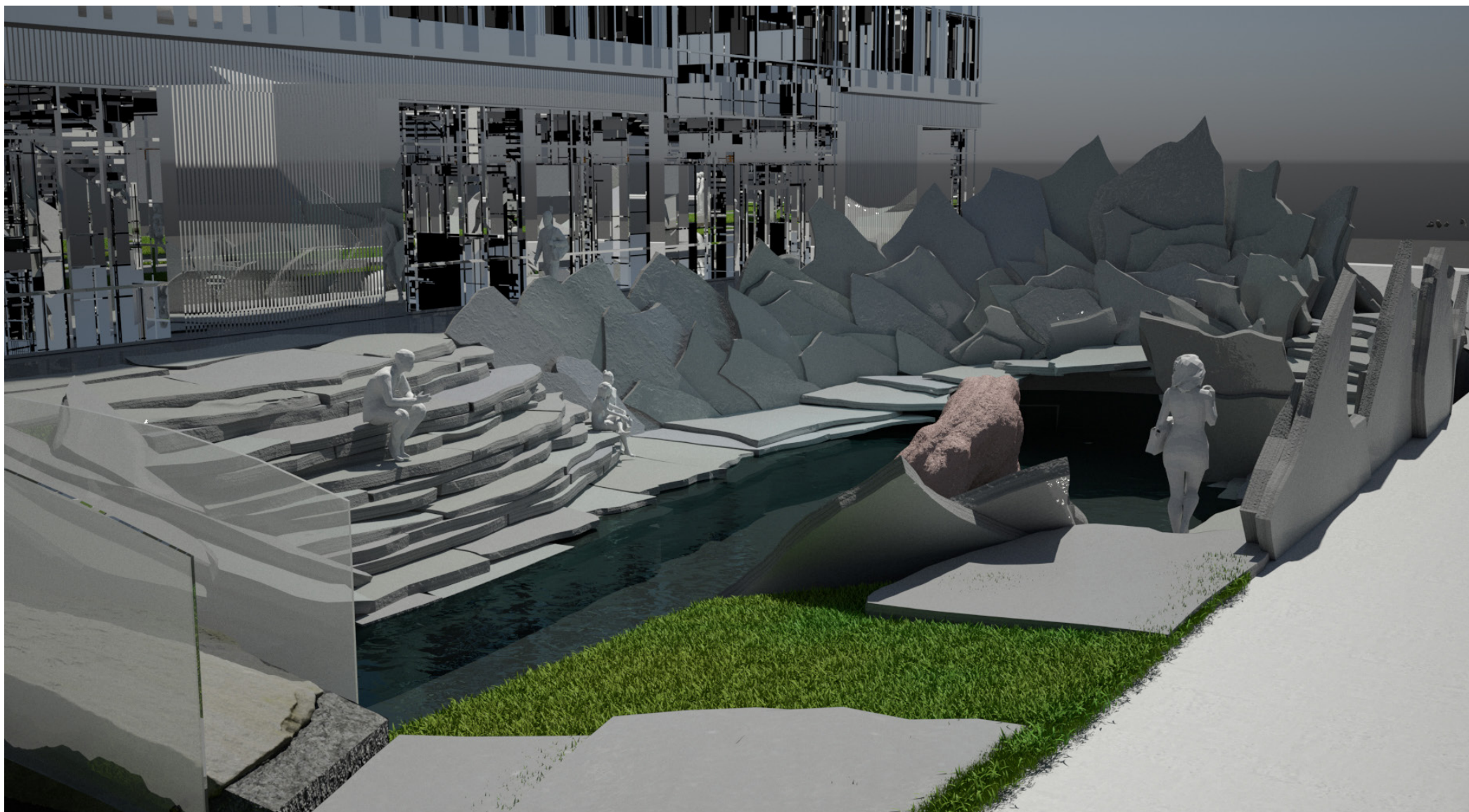
3-D computermodel ved Martin Byrial i samarbejde med Claus Ørntoft

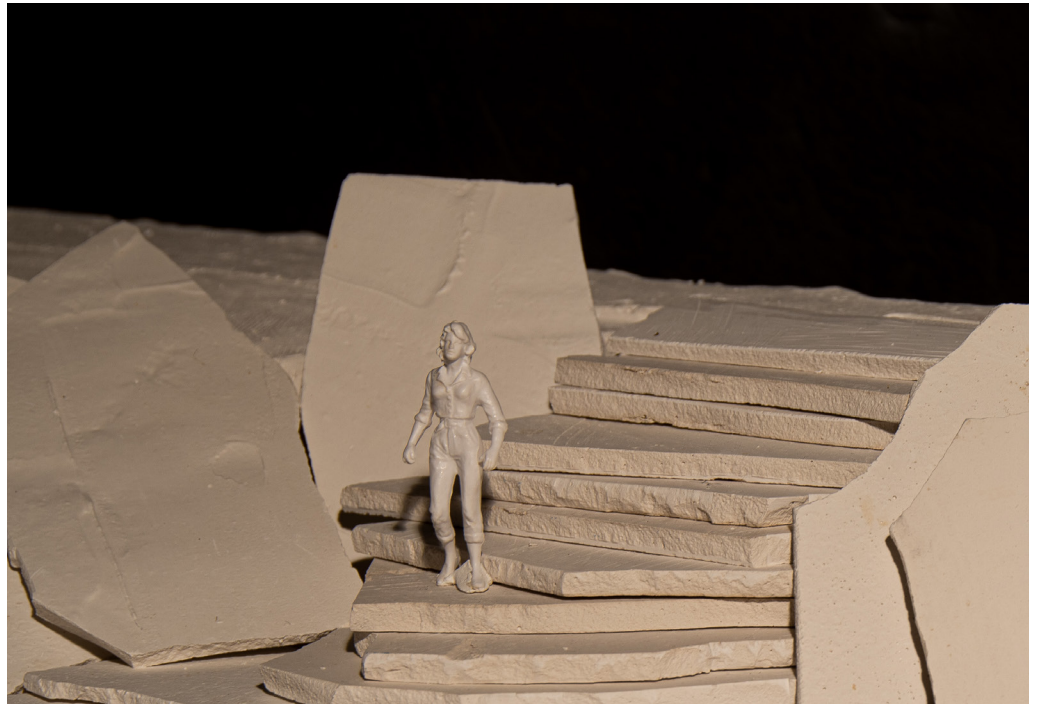
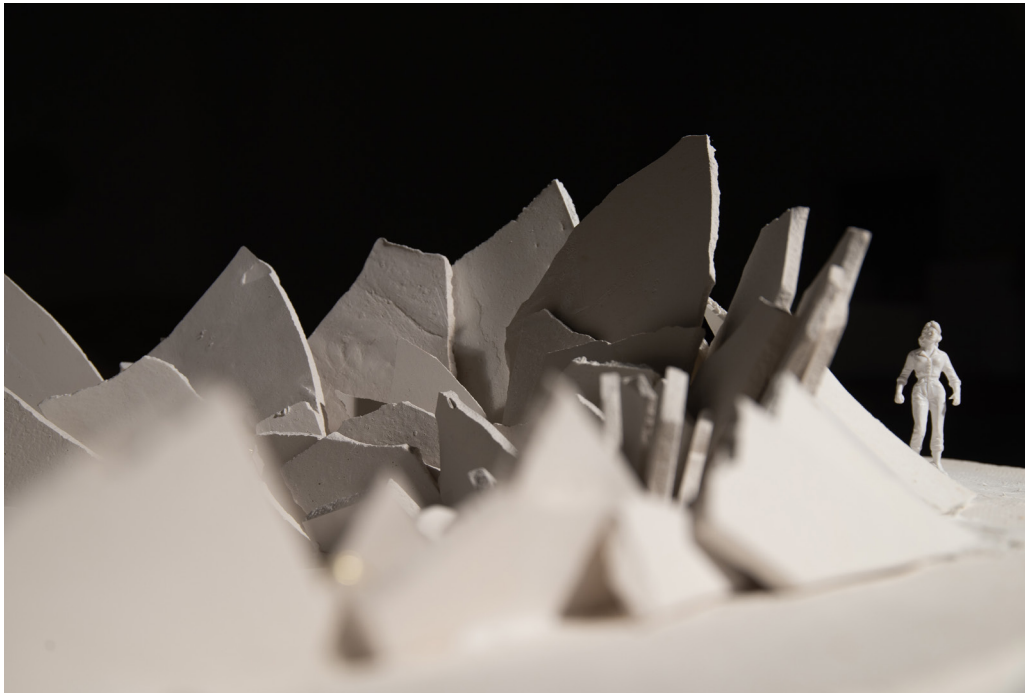
3-D computermodel ved Martin Byrial i samarbejde med Claus Ørntoft

3-D computermodel ved Martin Byrial i samarbejde med Claus Ørntoft

3-D computermodel ved Martin Byrial i samarbejde med Claus Ørntoft

BROEN

Broen er et rått granitstykke – en "readymade" – med en unik bue.

Den er fundet i et svensk brud, ubearbejdet.
Den er tænkt falset ind i to røde granitblokke der er brudt igennem betonen og bærer broen.

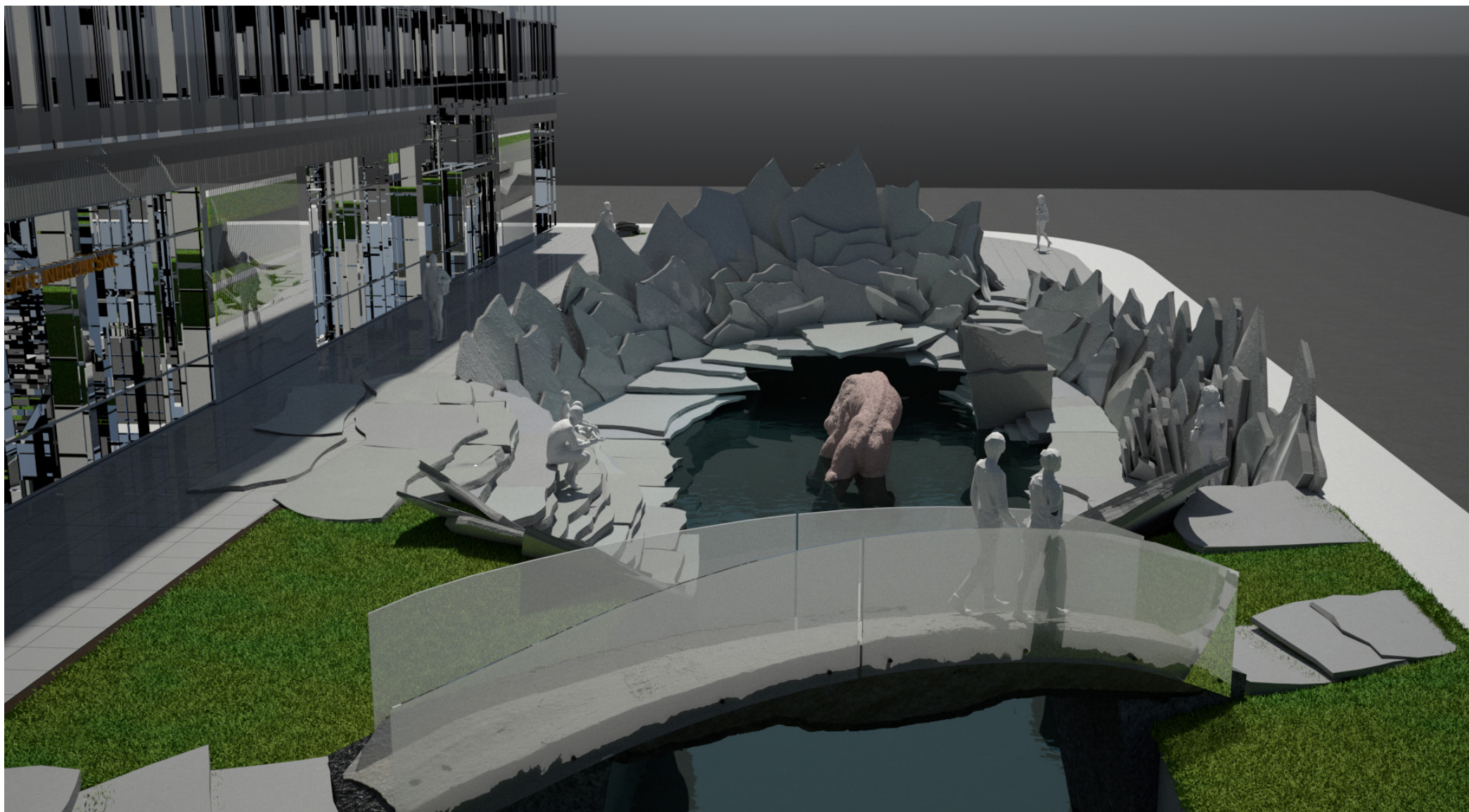
Jeg forestiller mig panserglasplader monteret på siderne, som gelænder, så granitbuen får lov at stå synlig og i princippet uberørt.

Broen forbinder øst og vest siden, rammer værket ind og giver et perspektiv mere.

Man kan stå på broen og få et overblik over Det Skulpturelle Rum.

Mål på broen i granit er ca. 8 meter lang

3-D computermodel ved Martin Byrial i samarbejde med Claus Ørntoft

LYS OM AFTENEN

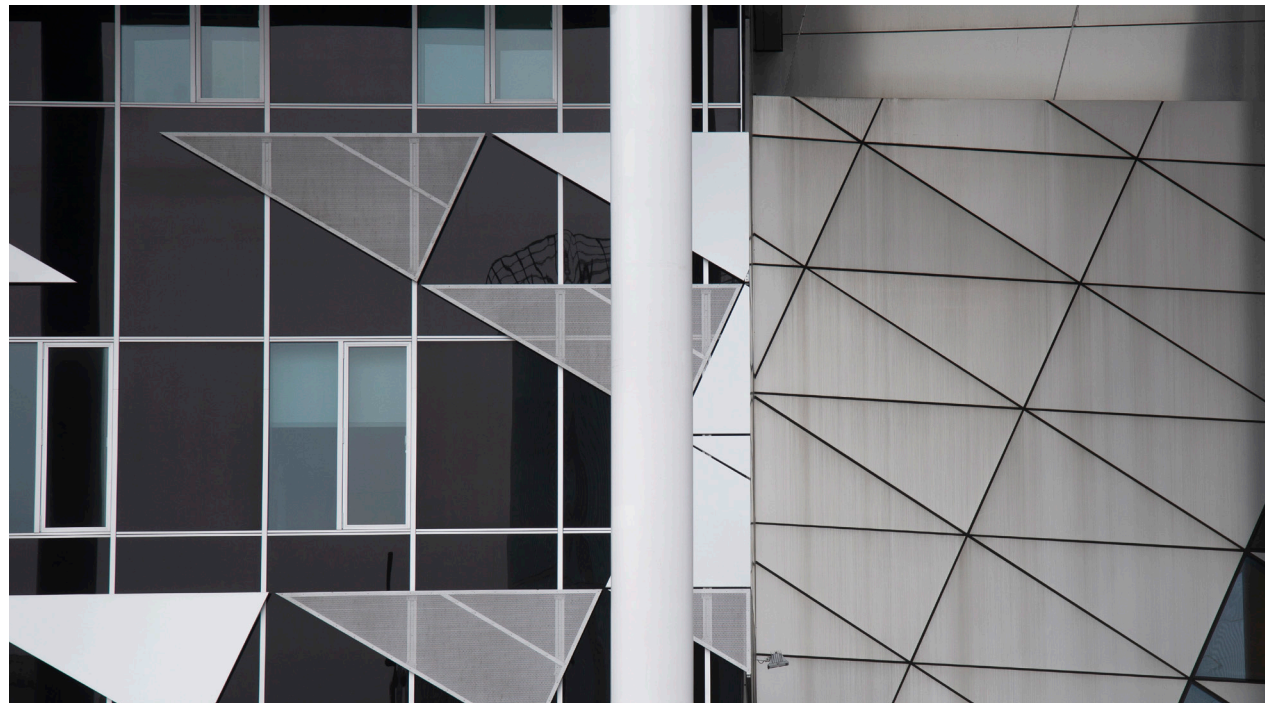
Når mørket falder på vil værket få en ny dimension

Lyset får skiferpladerne til at åbne sig som kronblade

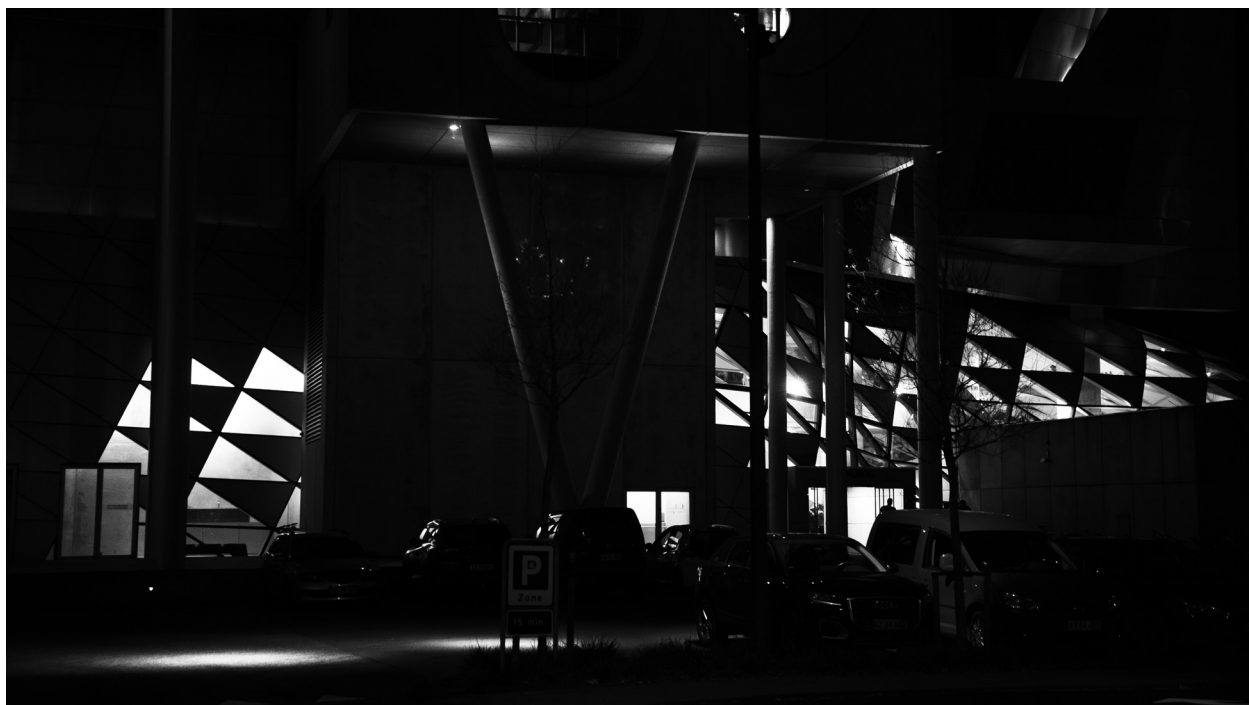
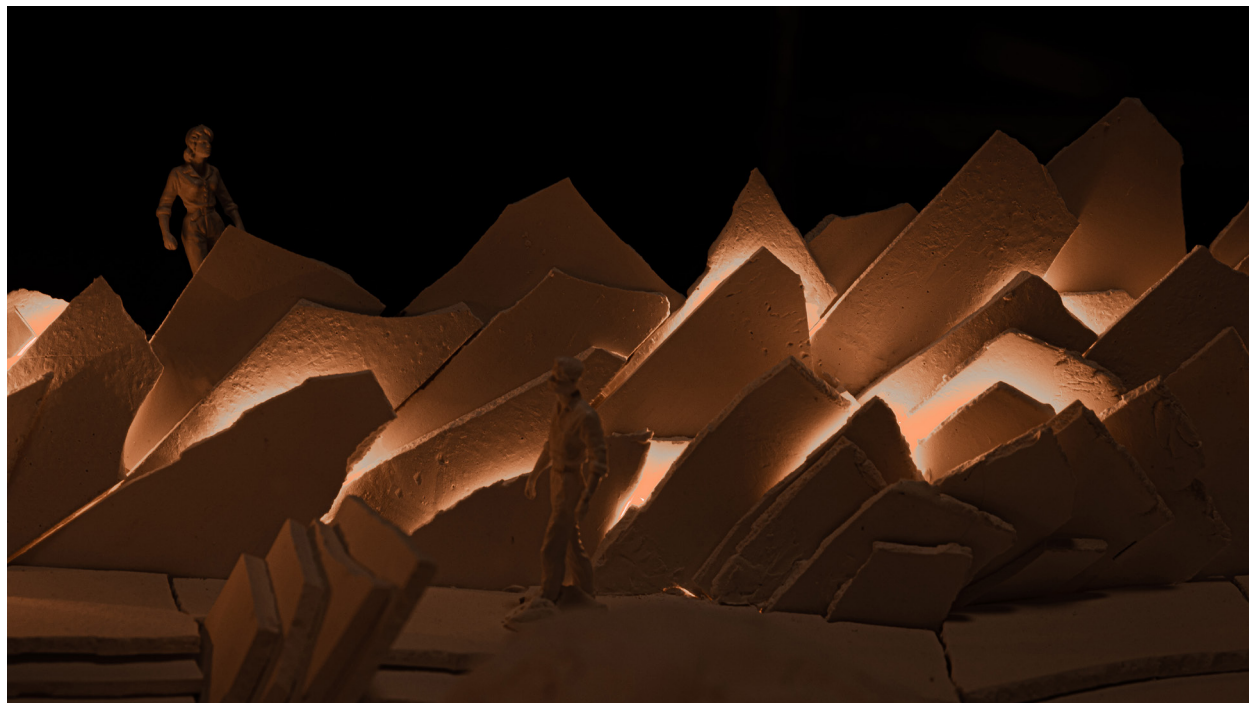

*Lyssat model
målestok 1:25 i gips*

DIALOG MED
MUSIKKENS HUS
OM DAGEN

DIALOG MED
MUSIKKENS HUS
OM NATTEN

3-D computermodel ved Martin Byrial i samarbejde med Claus Ørntoft

REFLEKSIONER OVER CLAUS ØRNTOFTS FORSLAG TIL ET VÆRK, ET BYRUM OG ET LANDEMÆRKE V. OLE B. JENSEN, AAU

Stedet og økologien. Østerå er fritlagt og løber nu synligt ud i Limfjorden. På sin vej løber den under store dele af Aalborg når den flyder fra Østerådalene op til Limfjorden. I lighed med andre bynære åer har man ønske om at udnytte åens stemningsgivende vand, samtidig med at dens fritlæggelse er med til at bidrage til stedets fortælling. Blotlægningen af åen er dog kun et mindre stykke, og åstedet er defineret ved høje bygninger, store volumener samt trafiksystem og veje. Stedet er i sig selv således et kompleks og modsætningsfyldt møde mellem natur og kultur, mellem land og by i et fortættet punkt.

Materialer og hovedgreb. Gennem materialevalg og bearbejdning af åens fritlagte kanter griber værket dramatisk ind i stedet og skaber en fortælling om modsætninger. Byens kaotiske puls sænkes når man træder ned i det forsænkede byrum og man møder den introverte skabning der står solidt midt i den rivende strøm. De forskudte skifferplader skubber sig op som tektoniske brudrester fra en svunden, men muligvis dramatisk begivenhed. Man drages mod dette brud ved åens udløb i den store fjord. Åbruddet knytter den disciplinerede og velordnede betonklædte å sammen med det kaotiske og voldsomme brud, og samler opmærksomheden mod sit epicenter, hvor der som i orkanens øje er en mærkværdig ro. En ro som den i strømmen placerede skabning symboliserer. At stå fast i tidens malstrøm, at have sit ståsted, at finde ro i en kaotisk tid.

Landemærket og symbolet. De meter høje, forskubbede skifferplader påkalder sig opmærksomhed og drager øjet som en umiddelbar genkendelig og samtidig mystisk begivenhed. Åbruddet (Åndedrag) er et landemærke med en identitet og en symbolik der smitter af på omgivelserne. Pludselig er det ikke et hjørne på en trafikeret bymatrikel underløbet af en betonlagt å, men derimod et magisk sted med dragende rumdannelse og dramatik.

Agoraen og scenen. På sin østlige bred er der nedgang til åbruddets indre, og en amfiscene dukker op som både opholdsrum, mødested og lokalitet for nærmere betragtning af åens vand, som nu er inden for rækkevidde. Byrummet har potentiale til at danne scene om både det almindelige livs sociale teater, såvel som arrangerede koncerter

og events. Skifferens beskaffenhed betyder at solens varme opbevares og gemmes i betragtelig tid, hvilket skaber en god mikroklimatisk siddekomfort. Ligeledes vil bruddets vertikale plader danne læskærm og sikre en plads og et byrum med opholdskvaliteter som savnes i den vindblæste fjordby.

Stisystemet og forbindelserne. I sin nordlige ende overlejres åbruddet af en spektakulær granitbro, som i ét stykke og med en organisk krumning ikke blot binder åens adskilte bredder sammen, men også lader åbruddet indskrives i stisystemet og byens forbindelseslinjer. Når man krydser åen via granitbroen står man centralt for iagttagelse af bruddets dramatik, såvel som man står symmetrisk for beskuelse af figuren i strømmen. Men granitbroen byder sig også til som genvej og forbindelse for forgængere der bevæger sig fra øst mod vest og vest mod øst. Kommer man fra Østre Havn er åbruddets hvælvede granitbro en forbindelse op mod først Nordkraft og derefter midtbyen.

Lydene og lyset. Åbruddet appellerer til alle sanser og oppe på gadens niveau vil man som beskuer stå uden for det og betragte de høje, skrånende brudte plader. I dagslyset vil skifferpladerne enten være våde eller tørre, og uanset tilføje en iøjnefaldende gestus. Om aftenen vil illuminering af pladerne nedefra og mellem disse med blødt, hvidt lys skabe en transformation til et både dramatisk og dragende byrum der gennem sin belysning indbyder til udforskning og ophold. Når man bevæger sig ned i åbruddet vil gadens lyde granvist forstumme og overlejres af åens ridslen og vandets melodi. Samtidig vil åbruddets indre byde på en akustik som inviterer til social samtale og interaktion. Lejlighedsvis vil mindre koncertensembler også kunne indtage åbruddet, og udforske dets akustiske egenskaber som udendørs koncertsal.

Ole B. Jensen, Professor, i Arkitektur og Urban Design, Aalborg Universitet

CV I UDVALG, Billedhugger CLAUS ØRNTOLT(1959) www.orntoft.dk.

UDDANNELSE:

1983-87 Det Fynske Kunstakademi, Billedhuggerskolen ved Sys Hindsbo
1982 Elev hos Gestur Thorgrimsson, Island
1978-79 Kunsthåndværkerskolen i Kolding

STIPENDIER OG UDMÆRKELSER

2018 Niels-prisen - Hæderslegat, Kulturminister Niels Matthiasen (1924-1980) Mindelegat.
2018 Spar Nords Kulturpris, Hjørring
2018 Det Danske Kulturinstitut i Athen
2017 Minister Erna Hamiltons Hæderslegat
2015 Ridder af Dannebrogordenen
2012 Jyllandsposten og Politikens Rejselegat
2010 Bohusläns stenstipendium 2010, Sverige
2008 K. Nørkjær's Mindelegat
2003 Henny C. og Axel Clausens Fond.
2003 Akademiraadets rejselegat.
2003 Statens Kunstfond
2003 Billedhugger professor Gottfred Eickhoff og maler Gerda Eickhoffs Fond.
2003 Billedhugger Gerhard Hennings Legat.
2003 Thorvaldsens fond
2002 Det Obelske Familiefond
2001 Silkeborg Kunstnerlegat
2000 Agnes Lunn's legat
1999 Ole Haslunds Kunstnerfonds Hædersgave
1996 Ebba Celinders Legat
1996 Gerhard Hennings Legat
1994 Odense kommunes prisbelønning for udsmykning af Odense Valgmenighedskirke
1989 Fru Sophie Nielsens mindelegat
1989 Gerhard Hennings Legat
1988 De Bielkeske legater
1985 Vinder af Akademiraadets prisopgave "Udsmykning i kirke"
1985 Mogens Poulsens Mindelegat

OFFENTLIGE OPGAVER:

2024 Gravmæle til Ellinor Sæther, Skagen
2024-12 "Lendum Soltorv", Lendum
2024-23 "Ud af rammen" Børneby Øster, Ikast
2020-16 "Brydning" Østdansk landboforening, Stevns
2019 "Cockpit" Lesja, Norge
2017 "Optimistisk Pondus," Grindsted skole, Aalborg
2016 "Indgangsparti" til Ryslinge Skulpturpark, Ryslinge, Fyn
2016-13 "Lille Tektonisk Plads" Hirtshals
2013 "Himmel brønden" Aasen Teater, Jerslev
2013 "Løve til Hospice", Hospice Djursland, Rønde
2012 "Løve relief", Roskilde Psykiatriske sygehus, Roskilde
2012-09 "Tre Løver og Ni Hjerter," Marselisborg Slotspark, Århus
2011 "Vildsten", Friesedahl, Vejen
2011 "Udsyn", Farum Marina, Furesø
2009-07 "Ulvetid", Aalborg Kaserne
2008 "Menneskedyr" Lægehuset Bjergby, Hjørring
2007-05 "Virkning", Fredensborg kommune, Sjælland
2007-04 "Drømmeren", Kristiansand, Norge
2006 "Slangevrid" Aalborg Katedralskole
2005 "Havdyr", Hirtshals Rådhus
2004-03 "Bugvendt", Vrå skole, Ny Carlsberg fondet.
2003 "Morgenstund", Årøsund Havn
2003-02 "Spændingsfelt", Jernbanegade/Banegårdspladsen, Hjørring
2002-01 "Indadvendt stranding", Dødemandsbugten, Ny Hellesund, Norge
2001-99 "3 Strejfer", Hedegårdsskolen, Ballerup
1999 "Råbende dyr", Hjørring
1999 "Stranding", Vestmanneyjar, Island
1999 "Tordenkalv", Bindslev
1998 "Månedyr", Brønderslev Gymnasium
1998 "Gående Dyr", Næstved, for Statens Kunstfond
1996-94 "Klippedyr", Aabenraa Gl. Rådhus
1994 "Væsen", Qaqortoq/Julianehåb, Grønland
1994 "To dyr / Lille plads", Brugsen, Lendum, Vendsyssel
1994-93 "Indgang", Landbrugsministeriets Forskningscenter, Foulum
1993 "Bænk", Unibank, Hjørring
1993-91 "Løve og orm, Samson og løve", Odense valgmenighedskirke

1989 "Søjle" Fredericia
 1989 "Vædder og Volut", Hjørring Kommune
 1988-86 "Skulpturlandskab", Grønnegade, Odense Kommune

OFFENTLIGE INDKØB:

2013 "Tre Løver og Ni Hjerter" (bronzemodeller 1:3), Hjørring Rådhus
 2013 Vendsyssel Kunstmuseum
 2008 Ny Carlsbergfondet
 2003 Ny Carlsbergfondet
 2001 Modeller til "Strejfer", Vendsyssel Kunstmuseum
 1991 "To dyr", Dansk boligselskab, Søvnæget, Rødekro

UDSTILLINGER:

2024 Nordic Contemporary Art Center, Xiamen, Kina
 2023 Vrå udstillingen
 2023 Corner, Sophienholm
 2022 Vrå udstillingen
 2022 Corner, Sophienholm
 2021 Animals, Kunstbygningen i Vrå
 2021-18 Egeskov slot, Galleri 5000
 2020 Vrå udstillingen
 2020 Hunnebostrand, Sverige
 2018 Vrå udstillingen
 2018 "Two Stations" Nordic Contemporary Art Exhibition in Xiamen, i Kina
 2014 Corner, Sophienholm
 2013 Corner, Sophienholm
 2014-12 "Tre Løver og Ni Hjerter" procesudstilling af skulpturerne til Marselisborg, skabt i forbindelse med Dronning Margrethes 70 års fejring; Amalienborg Slots museum, Århus Rådhus og Kunstbygningen i Vrå, Skagen odden naturcenter
 2012 Vrå udstillingen
 2012 Hunnebostrand, Sverige
 2012 Corner, Skagen Odde Natur og Kulturcenter
 2011 KKV
 2011 Sculpture by the sea, Århus
 2011 Corner, Sophienholm
 2011 Hunnebostrand, Sverige
 2011 Hirtshals fyr
 2010 Vrå udstillingen
 2010 Dansk-norsk Jubilæumsudstilling på Bærums Verk, Norge

2009 Corner, Sophienholm
 2009 Kulturdugnad, Gamvik, Finnmark, Norge
 2008 Vrå udstillingen
 2006 Corner Charlottenborg
 2005 Vrå-udstillingen, gæsteudstillinger
 2005-04 Corner, Charlottenborg.
 2004 Retrospektiv, Koldinghus, Køge Skitsesamling, Vendsyssel Kunstmuseum
 2002 "Genius Loci", Søgne, Norge.
 2001 "Ørntoft og Norheim", "BaneGården", Aabenraa.
 1999 "Vrå-udstillingen", gæsteudstillinger
 1999 "Middelalderen i eftertidens billede", Vejle Kunstmuseum
 1996 "Kulturland", Kedelhallen, Aalborg
 1996 Galleri Jutta, Aabenraa
 1997-96 Corner, Charlottenborg
 1995 "Nordenfjords-Storstrøms", Storstrøms kunstmuseum
 1995 SAK, Svendborg
 1994 "Nordenfjords", Hjørring kunstmuseum
 1992 Rum & Form, Haderslev Dampark
 1991 Galleri Nøglebæk, Odense
 1990 "Futura", Aabenraa
 1989 "Fynalen", Brandts klædefabrik
 1989 Hollufgård Sommerudstilling
 1986 "Ny dansk kirkekunst", Esbjerg Kunstpavillion
 1986 Charlottenborgs Efterårsudstilling
 1985 Kunstbygningen, Filosofgangen, i Odense

PUBLIKATIONER:

Tre Løver og Ni Hjerter: Forlaget I/S Stenshede 2013, Dr. phil Else Marie Bukdahl, Museumsdirektør Birgit Jenvold, Billedhugger Claus Ørntoft.
Intuition: Aalborg Universitetsforlag 2012, Ellen Raunsmed & Jörg Zeller
Billedhuggeren Claus Ørntoft: Forlaget Thaning & Appel 2004, Birgit Jenvold, Mag. art i kunsthistorie, Inger-Lise Kolstrup, Mag. art i kunsthistorie, Knud Jensen

MEDLEM AF: Kunstnersamfundet og kunstnersammenslutningen Corner og Vråudstillingen.

UNDERVISNING: Cal Arts: California State Summer School for the Arts, Los Angeles, USA 2017 og 2018, Aalborg Universitet, Billedskolen, København. Langelands Kunsthøjskole